

*Informacja na temat perspektyw rozwoju polskiego przemysłu
obronnego*

posiedzenie Komisji Gospodarki Narodowej Senatu RP
w dniu 26 lipca 2011 r.

I. KONSOLIDACJA SEKTORA PRZEDSIĘBIORSTW PRZEMYSŁU OBRONNEGO WOKÓŁ BUMAR SP. Z O.O.

Podstawy przekształceń strukturalnych w sektorze obronnym

Perspektywy rozwoju polskiego przemysłu obronnego kształtowane są w oparciu o przyjętą przez Radę Ministrów w dniu 31.08.2007 r. *Strategię konsolidacji i wspierania rozwoju polskiego przemysłu obronnego w latach 2007-2012* (dalej: *Strategia 2012*), których aktualnym najważniejszym celem jest konsolidacja przedsiębiorstw obronnych wokół Bumar sp. z o.o. jako narodowego koncernu zbrojeniowego. Państwa Europy zachodniej prowadzą procesy koncentracji i konsolidacji przemysłu obronnego od wielu lat, zarówno na poziomie narodowym (Francja –Thales, Nexter, Włochy -Finmeccanica, Wlk. Brytania - BAE Systems), czy ponadnarodowym (EADS) i, jak pokazuje doświadczenie, kierunek ten jest właściwy, przy czym nadrzędnym elementem konsolidacji jest unikanie tworzenia wewnątrznarodowej konkurencji

W obszarze przekształceń strukturalnych dokument ten zakłada następujące główne działania:

- komercjalizację Wojskowych Przedsiębiorstw Remontowo-Produkcyjnych (WPRP), dla których organem założycielskim pozostaje MON, a także wybranych jednostek badawczo-rozwojowych (JBR) będących w nadzorze założycielskim MG oraz niektórych innych JBR realizujących zadania na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa - **ZREALIZOWANE**,
- konsolidację podmiotów sektora obronnego w ramach Grupy BUMAR poprzez wniesienie akcji/udziałów 20 podmiotów (opcjonalnie 23) - **TRWA PROCES**,
- prywatyzację 11 (opcjonalnie 13) spółek sektora obronnego nadzorowanych przez MSP nie objętych konsolidacją w ramach Grupy BUMAR, a także dwóch spółek nadzorowanych przez ARP S.A. – **TRWA PROCES**,
- zorganizowanie wewnętrznej struktury Grupy BUMAR z wyodrębnionymi podgrupami (dywizjami) branżowymi – **ZAKOŃCZONE**,
- przekształcenie Bumar sp. z o.o. w spółkę akcyjną –**TRWA PROCES**.

Realizacja procesów konsolidacji w ramach Grupy Bumar – proces trwa:

- Zakłady Tworzyw Sztucznych „GAMRAT” S.A. wniosły na podwyższenie k.z. Bumar sp. z o.o. wszystkie posiadane udziały spółki zależnej – Zakład Produkcji Specjalnej „Gamrat” sp. z o.o.
- Fabryka Łożysk Toczyńskich – KRAŚNIK S.A. wniosła na podwyższenie k.z. Bumar sp. z o.o. wszystkie posiadane udziały spółki zależnej – Zakłady Metalowe Kraśnik sp. z o.o.
- Skarb Państwa wniósł na podwyższenie kapitału zakładowego Bumar sp. z o.o. 85% pakietów akcji/udziałów sześciu następujących jsSP:
  - Bydgoskich Zakładów Elektromechanicznych „BELMA” S.A. ,
  - Przemysłowego Instytutu Telekomunikacji S.A. ,
  - Fabryki Urządzeń Mechanicznych i Sprężyn FUMIS-bumar sp. z o.o. ,
  - Ośrodka Badawczo-Rozwojowego Urządzeń Mechanicznych „OBRUM” sp. z o.o.,
  - Ośrodka Badawczo-Rozwojowego Sprzętu Mechanicznego sp. z o.o. ,
  - Przedsiębiorstwa Produkcyjnego Podzespołów Elektronicznych „DOLAM” S.A. ,
- Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. wniosła na podwyższenie kapitału zakładowego Bumar sp. z o.o. wszystkie posiadane udziały Przedsiębiorstwa Handlu Zagranicznego „Cenzin” Sp. z o.o. - stanowiące 67,8% kapitału zakładowego Spółki.

Wszystkie spółki wymienione w *Strategii 2012* do konsolidacji w ramach Grupy Bumar, w stosunku do których nadzór właścicielski sprawowało MSP zostały wniesione na podwyższenie kapitału zakładowego Bumar sp. z o.o. przed terminem określonym w

Strategii 2012, gdzie jako datę krańcową dla tych działań wskazano termin „do końca 2010 roku”.

TRWA PROCES REALIZACJI KONSOLIDACJI 11 WPRP z BUMAR sp. z o.o.

W stosunku do 10 podmiotów z tej grupy wszystkie dzieła zostały wykonane i odebrane w ubiegłym roku, z wyjątkiem Wojskowych Zakładów Uzbrojenia S.A. W dniu 27 maja 2011 r, Minister Skarbu Państwa skierował wniosek do RM o wyrażenie zgody na wniesienie tych spółek na podwyższenie k.z. Bumar sp. z o.o. Punkt ten nie był przedmiotem obrad Rady Ministrów (zgodnie z informacją z Kancelarii Prezesa Rady Ministrów będzie rozpatrywany po wyborach parlamentarnych). W dniu 21 lipca br Minister Skarbu Państwa wystąpił o aktualizację oszacowania wartości spółek wg stanu na dzień 30.06.2011r.

Proces prywatyzacji spółki Huta Stalowa Wola S.A. (SP 56,84)

W dniu 23 marca 2009 r. został powołany przez Prezesa Rady Ministrów *Zespół do spraw działań mających na celu wsparcie Huty Stalowa Wola S.A.* w celu koordynacji prac administracji rządowej dotyczących bieżącej działalności Huty Stalowa Wola S.A. oraz przygotowań Spółki do prywatyzacji.

Prywatyzacja Huty Stalowa Wola S.A. (57,71 % SP) realizowana jest w dwóch następujących etapach:

- etap pierwszy – zbycie, w trybie negocjacji podjętych na podstawie publicznego zaproszenia, temu samemu inwestorowi, biznesu maszyn budowlanych HSW S.A.(tj. zorganizowanej części przedsiębiorstwa działającej pod nazwą HSW S.A. Oddział D) udziałów posiadanych przez HSW S.A. w spółce Dressta sp. z o.o. (tzw. część cywilna HSW S.A.),
- etap drugi – wniesienie (po zrealizowaniu etapu pierwszego) akcji HSW S.A. posiadanych przez Skarb Państwa (tzw. część wojskowa) na podwyższenie kapitału zakładowego Bumar sp. z o.o.

Na styczeń (2010 r) zaproszenie do negocjacji w sprawie sprzedaży wyodrębnionej, zorganizowanej części przedsiębiorstwa Huty Stalowa Wola S.A. (przedsiębiorstwo: HSW S.A. Oddział I wraz ze 100 % udziałów HSW S.A. w spółce Dressta Sp. z o.o. ujętych w aktywach Oddziału I) wpłynęła jedna oferta wstępna - chińskiego producenta koparek Guangxi Liugong Machinery Co., Ltd.

W dniu 16.08.2010 r. podmiot ten przedstawił ofertę wiążącą.

W wyniku dalszych negocjacji pomiędzy stronami, potencjalny inwestor skorygował tą ofertę i złożył w dniu 11.10.2010 r. zaktualizowaną ofertę wiążącą, która stanowiła podstawę negocjacji warunków umowy wstępnej sprzedaży przedsiębiorstwa HSW S.A. Oddział I.

W dniu 18 stycznia 2011 r. w Pekinie, Huta Stalowa Wola S.A. podpisała z Guangxi Liugong Machinery Co., Ltd. *Umowę wstępną sprzedaży HSW S.A. Oddział I.* Podpisanie *Warunkowej Umowy Sprzedaży Przedsiębiorstwa HSW S.A. Oddział I* miało nastąpić w dniu 29 czerwca 2011 r., zaś zawarcie *Ostatecznej Umowy Sprzedaży Przedsiębiorstwa* – w lipcu br.

W dniu 13 czerwca 2011 r. Prezydent chińskiego inwestora przedłożył propozycję odłożenia terminu ceremonii podpisania *Warunkowej Umowy Sprzedaży Przedsiębiorstwa* wyznaczonej na 29 czerwca br., wskazując jednocześnie następujące główne powody:

- 1) konieczność dokończenia negocjacji pakietu socjalnego ze związkami zawodowymi (Liugong uzależnia podpisanie *Warunkowej Umowy Sprzedaży Przedsiębiorstwa* od wcześniejszego podpisania pakietu socjalnego ze związkami zawodowymi),
- 2) przeprowadzenie weryfikacji doboru Pracowników Przejmowanych (840 osób) wytypowanych do przejęcia przez Liugong Machinery (Poland) Sp. z o.o. ramach

Oddziału I oraz Pracowników Tymczasowych (280 osób) zatrudnianych czasowo przez Liugong po przejęciu Oddziału I,

- 3) przeprowadzenie analizy zasadności i stopnia wzrostu cen na zespoły napędowe dostarczane do Oddziału I z wydzierżawionej od syndyka Spółki HSW - Zakład Zespołów Napędowych sp. z o.o. w upadłości.

W dniu 28 czerwca 2011 r. nastąpiło wznowienie rozmów pomiędzy HSW S.A. a Liugong z udziałem Deloitte Polska (doradca Liugong). Rozmowy dotyczą:

- 1) weryfikacji doboru Pracowników Przejmowanych (840 osób) wytypowanych do przejęcia przez Liugong Machinery (Poland) Sp. z o.o. ramach HSW S.A. Oddział I oraz Pracowników Tymczasowych (280 osób) zatrudnianych czasowo przez Liugong po przejęciu Oddziału I,
- 2) doboru pracowników zatrudnionych w wydzierżawionym przedsiębiorstwie HSW – Zakład Zespołów Napędowych Sp. z o.o. w upadłości, które w strukturze organizacyjnej HSW S.A. wyodrębnione jest jako wydział produkcyjny Z-2,
- 3) ustalenia ostatecznej treści *Warunkowej Umowy Sprzedaży Przedsiębiorstwa* Oddziału I, w tym weryfikacji załączników do umowy oraz uzgodnienia treści umów towarzyszących tj:
  - umowy licencyjnej na korzystanie przez Liugong ze znaków towarowych „SW” i „HSW”,
  - umowy o współpracy pomiędzy HSW S.A. a Liugong dotyczącej dostaw zespołów napędowych z wydzierżawionego przedsiębiorstwa HSW – Zakład Zespołów Napędowych Sp. z o.o. w upadłości (wydziału Z-2),
  - umowy na korzystanie przez HSW S.A. z know – how koparko – ładowarki 9.50 M i ładowarki 534 E przy produkcji wojskowej wersji koparko – ładowarki (UMI 9.50M) i spycharko – ładowarki SŁ34E,
  - umowy na dostawy do HSW S.A. maszyn bazowych dla potrzeb produkcji wojskowej wersji koparko – ładowarki (UMI 9.50M) i spycharko – ładowarki SŁ34E,
  - umowy sprzedaży maszyn odkupowanych przez HSW S.A.

W dniu 1 lipca 2011 r. nastąpiło wznowienie rozmów pomiędzy Liugong a związkami zawodowymi działającymi w Hucie Stalowa Wola S.A. w sprawie pakietu socjalnego dla pracowników Oddziału I i Dressta Sp. z o.o.

Ponadto w dniu 4 lipca 2011 r. Liugong z udziałem Deloitte Polska rozpoczął ponowne *due diligence* HSW S.A. Oddział I, Dressta Sp. z o.o. i jej spółek zależnych a także HSW – Zakład Zespołów Napędowych Sp. z o.o. w upadłości (wydz. Z -2). Badanie miało być zakończone do 20 lipca 2011 r. ale trwa nadal.

Ustalony pomiędzy Liugong, HSW S.A. i Deloitte Polska końcem czerwca harmonogram dalszych czynności związanych ze sprzedażą HSW S.A. Oddział I zakładał:

- do dnia 22 lipca 2011 r. – uzgodnienie pakietu socjalnego dla pracowników HSW S.A. Oddział I i Dressta Sp. z o.o.,
- do dnia 26 lipca 2011 r. – parafowanie przez strony *Warunkowej Umowy Sprzedaży Przedsiębiorstwa* Oddziału I oraz umów towarzyszących,
- dnia 25 sierpnia 2011 r – podpisanie *Warunkowej Umowy Sprzedaży Przedsiębiorstwa* Oddziału I.

Terminy wyznaczone w harmonogramie nie zostaną jednak dotrzymane. Zgodnie z raportem z postępu prac związanym z uzupełniającym badaniem *due diligence* z 21 lipca 2011 r. przygotowanym przez Liugong/Deloitte nowy harmonogram dalszych głównych działań związanych ze zbyciem Oddziału I przedstawia się następująco:

- w 3 tygodniu sierpnia br. ma nastąpić przygotowanie i przekazanie kierownictwu Liugong’a raportu końcowego z aktualnie prowadzonego badania *due diligence*,
- w 4 tygodniu sierpnia br. przewidywane jest podjęcie decyzji przez kierownictwo Liugong’a odnośnie kontynuowania transakcji zakupu Oddziału I,
- na przełomie sierpnia – września br. przewidywane jest zakończenie negocjacji pakietu socjalnego, uzgodnienie ostatecznej treści *Warunkowej Umowy Sprzedaży Przedsiębiorstwa* Oddziału I oraz umów towarzyszących o ile kierownictwo Liugong’a zadecyduje o kontynuowaniu transakcji zakupu Oddziału I,
- podpisanie *Warunkowej Umowy Sprzedaży Przedsiębiorstwa* Oddziału I przewidywane jest pod koniec września br.,
- podpisanie *Ostatecznej Umowy Sprzedaży Przedsiębiorstwa* Oddziału I powinno nastąpić z końcem października br.

II. STRATEGIA GRUPY BUMAR 2008 - 2012

Istotne zdarzenia dotyczące Grupy Bumar

Grupę Bumar stanowią 23 podmioty, w tym 22 spółki przemysłowego potencjału obronnego oraz dwie spółki sektora cywilnego, z czego Skarb Państwa posiada akcje/udziały w 14 podmiotach ppo.

- W dniu 29.01.2009 r. Rada Nadzorcza Bumar sp. z o.o. zatwierdziła „Strategię Grupy BUMAR 2008-2012”, która jako podstawowe kryterium przyjęła utworzenie 4 dywizji produktowych – jako jednostek biznesowych - **Dywizji Amunicja, Łąd, Żołnierz i Elektronika**.
- W dniu 18 stycznia 2011r. Zarząd Bumar sp. z o.o. przyjął „Plan Restrukturyzacji i Konsolidacji Grupy Bumar na lata 2011-2012”, zaś w dniu 26.01.2011 r. Rada Nadzorcza Spółki zatwierdziła jego podstawowe założenia, które przewidują:

- utworzenie 4 dywizji produktowych jw. :

Dywizja **Amunicja** (zakres asortymentowy: amunicja i rakiety),

Dywizja **Elektronika** (zakres asortymentowy: systemy elektroniczne),

Dywizja **Żołnierz** (zakres asortymentowy: wyposażenie żołnierza),

Dywizja **Łąd** (zakres asortymentowy: pojazdy wojskowe).

Dywizje mają działać w formie konsorcjów do czasu osiągnięcia struktury docelowej, kiedy to każda dywizja będzie funkcjonowała w formie spółki prawa handlowego. Ponadto przewidywane jest utworzenie **Dywizji Serwis** w oparciu o wniesione na podwyższenie k.z. Bumar sp. z o.o. WPRP.

- utworzenie Polskiego Instytutu Techniki S.A. – odpowiedzialnego za koordynację działań innowacyjnych w Grupie.

- osobny pion w schemacie organizacyjnym - spółka CENZIN sp. z o.o. wraz z wniesioną na podwyższenie jej kapitału zakładowego spółką CENREX sp. z o.o.
- utworzenie Funduszu Rozwoju, którego majątek stanowią będą nieruchomości niewykorzystywane przez poszczególne spółki do prowadzenia podstawowej działalności. Celem jego działania będzie wsparcie finansowe procesów badawczo –rozwojowych spółek z Grupy.
- koncentrację terytorialną spółek Grupy - dotyczy Warszawy i Wrocławia.
- wprowadzenie integracji procesów logistycznych i produkcyjnych (scentralizowane zakupy materiałów dla spółek Grupy, scentralizowane zakupy energii elektrycznej, standaryzacja zasad ochrony przemysłowej, centralizacja pozyskiwania usług).
- jednolity model controllingu.

Kwestie społeczne

- W dniu 21 grudnia 2010 r. zostało zawarte między Zarządem Bumar sp. z o.o. oraz Sekcjami Krajowymi Przemysłu Zbrojeniowego NSZZ „S” i ZZPE „Porozumienie w sprawie zasad współpracy partnerów społecznych w procesach restrukturyzacji zatrudnienia oraz uprawnień pracowników związanych z tymi procesami”.
- Zakończono proces negocjacji ze Związkami Zawodowymi odnośnie kierunków restrukturyzacji i konsolidacji w Grupie Bumar, czego efektem jest zawarte w dniu 23 lutego br. „Porozumienie w sprawie procesu restrukturyzacji i konsolidacji w Grupie Bumar”, ustalające docelową strukturę grupy kapitałowej i główne obszary restrukturyzacji i konsolidacji.

Działania konsolidacyjne dotyczące dywizji produktowych:

- Celem utworzenia dwóch dywizji produktowych (Dywizja Amunicja i Dywizja Żołnierz), Zwyczajne Zgromadzenie Wspólników Bumar sp. z o.o. w dniu 30.06.2011 r. wyraziło zgodę na :
  - objęcie przez Bumar sp. z o.o. akcji Zakładów Metalowych „MESKO” S.A. z siedzibą w Skarżysku (Dywizja Amunicja) w zamian za akcje: Zakładów Metalowych „Dezamet” S.A. z siedzibą w Nowej Dębie, akcji Zakładów Chemicznych „Nitro-Chem” S.A. z siedzibą w Bydgoszczy, akcji Bydgoskich Zakładów Elektromechanicznych „BELMA” S.A. z siedzibą w miejscowości Białe-Błota, udziałów Fabryki Produkcji Specjalnej sp. z o.o. z siedzibą w Bolechowie, udziałów Zakładu Produkcji Specjalnej „GAMRAT” sp. z o.o. z siedzibą w Jaśle, udziałów Zakładów Metalowych „Kraśnik” sp. z o.o. z siedzibą w Kraśniku,
  - objęcie przez Bumar sp. z o.o. akcji spółki Przemysłowe Centrum Optyki S.A. z siedzibą w Warszawie (Dywizja Żołnierz) w zamian za akcje: Przedsiębiorstwa Sprzętu Ochronnego „MASKPOL” S.A. z siedzibą w Konieczkach, akcji Zakładów Mechanicznych „Tarnów” S.A. z siedzibą w Tarnowie, udziałów Ośrodka Badawczo – Rozwojowego Sprzętu Mechanicznego sp. z o.o. z siedzibą w Tarnowie, udziałów Fabryki Broni „Łucznik” – Radom sp. z o.o. z siedzibą w Radomiu.
- Celem utworzenia Dywizji Amunicja Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. wniosła na podwyższenie kapitału zakładowego Bumar sp. z o.o. akcje spółki Zakłady Metalowe „MESKO” S.A.
- Celem utworzenia Dywizji Amunicja i Dywizji Żołnierz Skarb Państwa wniósł na podwyższenie kapitału zakładowego Bumar sp. z o.o. akcje tzw. „resztówek”:
  - 5,96% k.z. **Przemysłowe Centrum Optyki S.A.**
  - 4,72% k.z. **ZM Tarnów S.A.**
  - 5,27% k.z. **Przedsiębiorstwo Sprzętu Ochronnego MASKPOL S.A.**
  - 5,56% k.z. **CNPEP RADWAR S.A.**

- 10,45% k.z. **Zakłady Metalowe MESKO S.A.**
- 13,48% k.z. **Zakłady Chemiczne NITRO-CHEM S.A.**
- 5,86% k.z. **Zakłady Mechaniczne BUMAR-Łabędy S.A.**
- 14,91% k.z. **WSK PZL Warszawa II S.A. z siedzibą w Warszawie.**

Sytuacja Bumar sp. z o.o. (w tys. zł.)

	Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2010/2009 (w %)	I półrocze 2011 r.
A.	Przychody ze sprzedaży	3 212 513	2 616 210	2 458 301	93,96	870 225
B.	Koszty działalności operacyjnej	3 207 058	2 608 797	2 415 155	92,58	860 493
C.	Zysk/Strata na sprzedaży	5 455	7 413	43 145	582	9 732
D.	Pozostałe przychody operacyjne	60 394	101 456	85 453	84,22	21 872
E.	Pozostałe koszty operacyjne	5 965	50 477	72 726	144	22 675
F.	Zysk/Strata z działalności operacyjnej (C+D-E)	59 883	58 392	55 873	95,68	8 929
G.	Przychody finansowe	63 854	22 823	52 733	231	20 427
H.	Koszty finansowe	104 271	70 306	84 199	119,76	20 054
N.	Zysk/Strata netto	6 274	11 339	17 863	157,54	9 302

Dyrektywa obronna

Omawiając perspektywy polskiego przemysłu obronnego szczególną uwagę należy zwrócić na fakt, że w terminie do sierpnia 2011 r. powinna zostać implementowana do przepisów prawa polskiego Dyrektywa 2009/81/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 lipca 2009 r., zwana dyrektywą obronną.

Istnieje duże prawdopodobieństwo, że spółki ppo nie będą w stanie skutecznie konkurować o zamówienia na otwartym europejskim rynku. Szacuje się, że w 2012 r., w wyniku implementacji dyrektywy obronnej zgodnie z *projektem założeń*, spadek zamówień w krajowym sektorze obronnym osiągnie poziom nawet do 30 – 40% w zakresie dostaw oraz ok. 10% - w zakresie usług remontowych.

W celu zapobieżenia tej sytuacji Skarb Państwa zamierza dofinansować działalność badawczo – rozwojową i wdrożeniową Grupy Bumar z przeznaczeniem na następujące projekty:

1. Zakłady Mechaniczne Bumar Łabędy S.A. - projekt wieża bezzałogowa,
2. CNPEP RADWAR S.A. - projekt bateria przeciwlotnicza z armatami kal.35 mm,
3. Przemysłowy Instytut Telekomunikacji S.A. - dwa projekty – system zarządzania pola walki dla Wojsk Lądowych BMS - studium wykonalności z demonstratorem technologii oraz prototyp radaru wielofunkcyjnego w paśmie C dla przeciwlotniczych zestawów raketowych klasy SHORAD/SR SAMS,
4. Zakłady Mechaniczne TARNÓW S.A. - projekt wdrożenie do produkcji Przeciwlotniczego Systemu Rakietowo – Artyleryjskiego krótkiego zasięgu osłony bazy lotniczej „PILICA”,
5. Zakłady Metalowe „DEZAMET” S.A. - dwa projekty – 120 mm nabój moździerzowy z pociskiem odłamkowo –burzącym oraz 120 mm nabój moździerzowy z pociskiem oświetlającym,
6. Zakłady Metalowe MESKO S.A. - dwa projekty: opracowanie i wdrożenie systemu amunicji precyzyjnego rażenia do 120 mm moździerza, kryptonim RAK AMUNICJA oraz opracowanie i wdrożenie systemu amunicji precyzyjnego rażenia dla samobieżnych haubic 155 mm (KRAB, KRYL,

7.Ośrodek Badawczo – Rozwojowy Sprzętu Mechanicznego sp. z o.o. – dwa projekty: wielolufowy karabin maszynowy oraz wdrożenie do produkcji 40 mm granatnika rewolwerowego,

8.Fabryka Broni „Łucznik” Radom sp. z o.o. – dwa projekty: Modułowy System Broni Strzeleckiej - oraz Pistolet,

9.Ośrodek Badawczo – Rozwojowy Urządzeń Mechanicznych OBRUM sp. z o.o. – dwa projekty: kompleksowy symulator SK-1 Pluton oraz Bojowy Wóz Piechoty na bazie Wielozadaniowej Platformy Bojowej.